

KESÄKATSOJA

JUSSI NAHKURI

JOHANNES (Timo Pitkänen) ei aavista, millainen salaisuus on Anna Liisalla (**Maria Mäki-Uuro**). Taustalla Anna Liisan pikkusisko Pirkko (**Nora Akselin**).

Anna Liisa kasvoi suruaan suuremmaksi

KESÄTEATTERI

Hauhon Kesäteatteri: Anna Liisa

Hauhon Kesäteatteri, Lautsian lomakeskus Hämeenlinnan Hauhossa, esityksiä 13.7. asti.

● Järvi puhkuu suurta surua, ja sumu hiipii pitkin Hauhon Kesäteatterin katsomon laittaa. Aivan kuin sääkin olisi taipunut näytelmän tematiikkaan. **Minna Cantin** Anna Liisa puhuttelee jälleen väkevästi.

Anna Liisa on rohkea valinta – murhenäytelmät kun eivät ole perinteistä kesäteatteriohjelmistoa. Hauhon Kesäteatteri on tarttunut ennakkoluulottomasti vaikeaan teemaan.

Katsojien odotukset ovat korkealla, sillä tästä esityksestä on jäävä mieleen muutakin kuin kepeä komediahilpeys.

JO ALKUMETREILTÄ rakennetaan jännitystä. Kun Anna Liisa (**Maria**

POIMITUT

- **Ylitse muiden....** musiikin ja näytelmän yhteensovitus.
- **Aplodeissa ajattelin...** että näyttelijät olisivat voineet käyttää mikrofoneja laulun lisäksi myös puhuessaan.
- **Kelloa katsoin...** vasta lopussa, kun heräsin mietteistäni.
- **Mansikoita annan...** neljä, koska näytelmä kosketti kovasti.

Mäki-Uuro) istuu keiussa näytelmän alussa punaisen mekon helmat liehuen, on lapsenomaisessa keinumisessa jotain surumielistä ja vääristynyttä. ”Kun olin luoto vasta, usviin upposin”, hän laulaa.

Talollisen Johanneksen (**Timo Pitkänen**) vaimoksi lupautunut Anna Liisa kantaa salaisuutta, joka repeää lopullisesti parin kuulijaisjuhliissa. Kunnollisella Anna Liisalla on ollut salattu suhde talon rengin Mikon (**Jarkko Salme-**

lin) kanssa jo neljä vuotta sitten. Suhteesta syntyneen lapsen nuori Anna Liisa surmasi hädissään heti synnytyksen jälkeen.

MARJUSKA SANTALAN säveltämä musiikki kantaa näytelmää. Dialogin päälle rakentuva esitys on paikka paikoin hiukan tahmeasoutuista, mutta musiikki kuljettaa eteenpäin. Elävä musiikki ottaa kuin yksi näyttelijöistä: kitara tempoo mukaan raivoon ja huilu silittelee surua.

Alussa näyttelijät ovat vielä hitusen kankeita ja näyttelevät yli herkkyyttä vaativat kohtaukset. Loppua kohti tunnelma tiivistyy ja tuska elävöityy.

Kylmät väreet kulkevat selkää pitkin, kun Anna Liisa lopussa laulaa. ”Voi että kasvoin siitä saarten suuruuteen. Ei nyt usvat riitä, auta laulut veen.”

Kotipuun keinu jää tyhjänä heilahtelemaan tuleen.

MINNA OHTAMAA

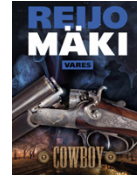
Kadonneen stetsonin arvoitus

KIRJAT

Reijo Mäki: Cowboy

★★★★

428 sivua. Otava, 2014.

● **Reijo Mäen** lätkäritrilogian edellinen osa *Intiaani* oli paras Jussi Vares -romaanini. Nyt sitten *Cowboyssa* otetaan aimo askel taaksepäin.

Tarpeetonta haahuilua on taas häiritsemässä sujuvaa tarinankuljetusta, ja Luusalmen joutavalla höpinällä täytetään muut suvantopaikat. Baarissa tietenkin poiketaan aina kun jonkinlainen tekosy siihen tarjoutuu. Romaanin 80 ensimmäisestä sivusta 70 olisi ollut syytä tuupata roskakoriin, vaikka Varesen jouluaaton vietto saattaa jotain pahasti koukkuun jäänyttä kiinnostaa.

Hitaasti käynnistyminen onkin romaanin suurin ongelma. Pitkään kun tuntuu että romaanin nimihenkilön, ihodelaisen wannabe-gangsterin Cowboy'n, hatun varastaminen on kirjan kiinnostavin rikos. Koko tarinan nimeksi tuntuisi siinä vaiheessa sopivan Kadonneen stetsonin arvoitus.

Mutta kuten trilogian aiemmissakin osissa, irralliset tarinanpalaset asettuvat pikku hiljaa paikoilleen, ja iso kuva alkaa muistuttaa melkein Amerikan

malliin tehtyä rikostarinaa. On keskellä kaupunkia tehty näytävä teloitus, ja monennäköistä revolveria kannetaan taskussa jos toisessakin. *Twin Peaksin* Laura Palmer ja *Texasin moottorisahamurhaajakin* taitavat tarinassa vilahtaa.

Suuren maailman meininkiä romaani tavoittelee myös henkilögalleriassaan. Tarinan keskeinen kolmikko kun on stand up -koomikko, tv-kokki ja *Voice of Finlandissa* läpilyönyt iskelmälaulaja. Menestystä heille kaikille on tullut niin paljon, että Suomen ja erityisesti Turun mittakaavaan se tuntuu vähän epäuskottavaltakin.

Julkisuuden kirot ovatkin tällä kertaa Mäen erityisen tarkastelun alla, ja kaikenlaiset julkisuuden henkilöiden siipeilijät saavatkin tuta Mäen ankaran tuomion. Itse julkikset ovatkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta lähinnä uhreja.

Kirjan rosoisemmassa tarinalinjassa selvitetään sitten romanien vanhaa sukuriitaa, ja näissä kuvioissa Vares on huomattavasti enemmän kotonaan kuin julkiskekkereissä samppanjaa lipittämässä. Ei Mäestä toki vielä kukaan ole mikään suuri vähemmistökulttuurien ymmärtäjä tullut, mutta kyllä hänen romaneistaan ainakin yhden sketsisarjan televisioon saisi.

JUSSI AURÉN

TOMMI TUOMI

REIJO MÄKI jatkaa Cowboylla lätkäritrilogiaansa.

Uskottava ekojännäri jahtaa roistoja sivistyneesti

KIRJAT

Anna Lönnroth: Baselinvihreää.

★★★★

357 sivua. Teos, 2014.

● Toiset haluavat pelastaa maailman ja toiset haluavat vain tehdä rahaa. Siinä **Anna Lönnrothin** esikoisromaanin ekojännäri *Baselinvihreää* perusasetelma. Mikään medio tuskin tarvitsee olla, jotta arvaa kummalta puolelta tarinan pahikset löytyvät.

Asetelmallisuus onkin romaanin ehkä ainoa ongelma. Harhauttavia

ANNA LÖNNROTH kirjoitti vahvan esikoisen.

HEINI LEVÄSLAIHO

sivujuonia kun lukijalle ei juurikaan tarjoilla, vaan kyse on lähinnä siitä, onko joku idealisteistakin loikannut rahamiesten kelkkaan.

Mutta ei *Baselinvihreää* ihan-teellisuuteensa tukehdu. Esimerkiksi loppuratkaistu on salakavalan kynninen, ja muutenkin meno on tymäkkää kuin pontikalla terästetty pakurikäpätee. Heti romaanin alussa lyödään uusia kasvilajikkeita kehittävältä ekoviljelijältä pää halki, ja sitten kadonnutta siemenpankkia ja sen mahdollisia kopioita jahdataan niin palkkatappajan, tarkka-ampujan kuin tietotekniikkavelhonkin voimin.

Toki romaanin keskiössä on aavistuksen hienostuneempaa väkeä. Varsinaiseksi päähenkilöksi voisi määrittellä YK:ssa työskentelevän ihmisoikeusjuristi Katariina Hirven.

Hänen ympärillään häääävät sitten biologi ja pari antiikkikauppiasta. Edes murhaa tutkiva poliisi ja ison jutun jäljillä oleva toimittaja eivät ole saaneet lajityyppillistä renttukuosia ylleen, vaan roistoja jahdataan kovin sivistyneesti.

Laajaa henkilögalleriaansa Lönnroth kuvaa hyvin. Toisinaan tosin tuntuu että henkilöiden kannettavaksi on annettu turhankin

iso pala menneisyyttä. Tiukasti rajaamalla Lönnroth saa kuitenkin menneen ja nykyhetken välillä kipinöimään niin, että lukijankin mielikuvitus saa siinä säkenöinnissä muutaman sykäyksen.

Keski-Euroopan ja Suomen välillä sukuloiva *Baselinvihreää* on epäilemättä yksi kiinnostavimmista esikoisdekkareista vähään aikaan. Se on erilainen pyrkimättä olemaan erikoinen.

Samalla se onnistuu olemaan uskottava kuvaus ylikansallisten konsernien hallitsemasta maailmasta, jossa kaunis ajatus on kallista kauppatavaraa.

JUSSI AURÉN